

BESSENYEI VANDA

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Történelemtudományi Doktori Iskola, Jelenkortörténeti és Összehasonlító

Történettudományi Doktori Program

bessenyei.wanda@gmail.com

A csehszlovák és a magyar állambiztonság operatív kapcsolatai 1948 és 1951 között

A magyar Államvédelmi Hatóság és a csehszlovák Státní bezpečnost léptek a formálódó kelet-közép-európai blokkon belül alakuló politikai rendőrségek közül legkésőbb kapcsolatba. Ez nem véletlen, hiszen a két ország is viszonylag későn, hivatalosan pusztán 1949-ben vette fel a diplomáciai kapcsolatot egymással, amikor a barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést is megkötötték.

A késői kapcsolatfelvétel és az 1949-es Noel Field-ügy közös feltárása számos feszültséget és súrlódást okozott nem pusztán a két állambiztonsági szervezet, hanem a két ország politikai vezetése között is. Ennek ellenére és kifejezetten meglepő módon a két politikai rendőrség operatív technika területén kialakított viszonya már a kezdetektől „gyümölcsözőnek” bizonyult, amelyből mindkét fél jelentősen profitált. Az előadásomban az operatív kapcsolatok jól működő és kollegiális viszonyába, illetve annak alakulásába Ivo Milén, majd Karel Smíšek csehszlovák állambiztonsági tisztségviselők jelentésein keresztül kívánok bepillantást nyújtani. Továbbá ezeknek a levéltári dokumentumoknak a segítségével igyekszem bemutatni, hogyan látta a csehszlovák állambiztonság a magyar Államvédelmi Hatóság dolgozóit és operatív tevékenységét a kapcsolatfelvételt követő legkorábbi időszakban.